

ПЪРВА ЧАСТ

Бела

Вината не е моя. Тъй че не ме упреквайте. Умът ми не го побира, не знам как е станало, но не съм прегрешила. Не мина и час, откакто я изтеглиха измежду краката ми, и осъзнахме, че нещо не е наред. Ама наистина, беше толкова черна, че чак ме уплаши. Среднощно черна, все едно е суданка. Аз съм с много по-светла кожа – цвят на старо злато – и с хубава коса. Такъв е и бащата на Лула Ан. Никой в рода ми дори не се доближава до този неин цвят. Катран е най-точното сравнение, за което се сещам, но косата ѝ не подхожда на кожата. Тя е различна – права, но усукана на масури като на онези голи аборигени в Австралия. Може би си мислите, че е наследила чергите на някакви прадеди – но на кои? Ако можехте само да видите моята баба! Тя минаваше за бяла и не искаше да има нищо общо с което и да било от децата си. Всичките писма до нея от майка ми или лелите ми се връщаха неразпечатани. Накрая те схванаха безмълвното ѝ послание и я оставиха на мира. По онова време почти всички мулати и кварталерони постъпваха като нея, стига косата им да не ги издаваше, разбира се. Имате ли представа в

жилите на колко от белите хора тайно тече негърска кръв? Хайде, опитайте се да отгатнете. Двайсет процента, така съм чувала. Моята собствена майка, Лула Мей, лесно можеше да мине за бяла, но отначало не искала. Веднъж ми разказа каква цена е платила за този избор. Когато с баща ми отишли в съда, за да се оженият, там имало две библии и трябвало да сложат длани върху онази, предназначена за негрите. Другата била за ръцете на белите. Библията! Представяте ли си? Майка ми беше прислужница на богато бяло семейство. Ядяха всичко, каквото им стотвеше, искаха да им търка гърбовете във ваната и Бог знае какви други интимни неща са я карали да прави, но не докосваха същата библия.

Някои от вас навярно си мислят, че не е хубаво да се делим според цвета на кожата – колкото по-светла, толкова по-добре – в общинските клубове, кварталите, църквите, студентските организации, та дори и в училищата за цветнокожи. Но как иначе да запазим поне малко достойнство? Как иначе да избегнем да ни плюят в аптеката, да ни ръчкат с лакти на автобусната спирка, да газим в канавката, та белите да разполагат с целия тротоар, да плащаме в бакалията за книжна торба, която белите купувачи получават безплатно? За оскърбленията пък изобщо да не говорим. Чувала съм какво ли не. Но понеже майка ми имаше светла кожа, не ѝ забраняваха да пробва шапки в универсалния магазин или да ползва дамската тоалетна. И баща ми можеше да пробва обувки в предната част на магазина, а не отзад. И двамата не биха пили вода от чешмичката с табелка „Само за цветнокожи“, дори да умираха от жажда.

Срам ме е да го кажа, но още от самото начало в родилното малката Лула Ан ме притесни. В първия момент кожата ѝ беше бледа като на всички бебета, дори на африканските, ала бързо се промени. Мислех, че полудявам, когато видях как пред очите ми става синкавочерна. Знам, че по едно време наистина полудях – само за броени секунди, – защото метнах одеяло върху лицето ѝ и натиснах. Но не можах да го сторя, независимо колко ми се искаше да не се е раждала с този ужасен цвят. Дори си мислех да я дам в някое сиропиталище. Не смеех да бъда като онези майки, които подхвърлят децата си на църковните стъпала. Накоро чух за една двойка в Германия – и двамата били бели като сняг, но им се родило бебе с тъмна кожа и никой не можел да си го обясни. Близнаци били, струва ми се – едното бяло, другото черно. Не знам дали е вярно. Знам само че докато я кърмех, от гърдите ми сякаш сучеше някакво черно дяволче. Щом се прибрах у дома, веднага минах на биберон.

Мъжът ми Луис е кондуктор по влаковете и когато се върна от работа, ме изгледа тъй, сякаш наистина бях луда, а в малката се вторачи, като че ли беше паднала от Юпитер. Той не си падаше по ругатните, затова, щом изтърси: „Мамка му! Туй пък какво е, по дяволите?“, разбрах, че сме загазили. Оттам тръгна всичко, оттам почнаха караниците помежду ни. Това съсипе брака ни. Три години си бяхме живели чудесно, но когато Лула Ан се роди, той хвърли цялата вина върху мен, а към нея се държеше като към чуждо дете – дори нещо повече, като към враг.

Изобщо не я докосна. Така и не успях да му избия от главата, че никога, ама наистина никога не съм била

с друг мъж. Беше твърдо уверен, че го лъжа. Карахме се отново и отново, докато накрая му казах, че черният цвят трябва да идва от неговия род, не от моя. Тогава вече стана съвсем зле – толкова зле, че той просто си тръгна, а аз трябваше да си търся ново, по-евтино жилище. Благоразумно не взех бебето със себе си, докато обикалях да проверявам квартирите – викнах малката си братовчедка да го гледа. Така или иначе, стараех се да не извеждам често навън Лула Ан, защото, когато я возех в количката, приятели и съвсем непознати хора се навеждаха да надникнат и да кажат нещо мило, сетне внезапно отдръпваха глави и се навъсваха озадачено. От това ме болеше най-много. Ако аз бях черна, а тя светлокожа, можех да мина за нейната бавачка. И без това беше трудно за цветнокожа жена – макар и с цвят старо злато – да си търси квартира в приличен квартал. През деветдесетте, когато се роди Лула Ан, законът забраняваше дискриминацията на наемателите, но малцина хазяи се съобразяваха с него. Намираха си причини да те отблъснат. Но аз извадих късмет с мистър Лий, макар че той вдигна наема със седем долара над обявеното и го хващаха бесните, ако забавех плащането дори с минута.

Казах ѝ да ми вика Бела вместо „майко“ или „мамо“. Така беше по-безопасно. Хората щяха да се объркат, ако едно тъй черно детенце с твърде дебели по мое мнение устни ме наричаше „мамо“. Освен това имаше странни очи – гарвановочерни със синкав оттенък и нещо магьосническо в тях.

Така че задълго си останахме само двете, а трябва ли да ви казвам колко е трудно да си изоставена съпруга. Навярно и на Луис не му е било леко, след като ни

заряза така, защото няколко месеца по-късно той откри къде живея и почна да ми праща пари всеки месец, макар че аз никога не съм го молила за това и не подадох искане за издръжка. С неговите чекове за петдесет долара и моята нощна работа в болницата не се налагаше да разчитаме на социални помощи. Така е по-добре. Ще ми се да престанат да ги наричат „помощи“ и да върнат думата, която са използвали през младостта на майка ми. Тогава ги наричали „подкрепа“. Звучи много по-добре – сякаш е само временно облекчение, докато си стъпиш на краката. А и онези чиновници от социалните служби са зли като псета. Когато най-сетне си намерих работа и не се нуждаех вече от тях, печелех повече, отколкото можеха да си представят. Сигурно злобата им се дължеше на техните мизерни заплати, затова се държаха с нас като с просяци. Особено като погледнеха първо Лула Ан, после мен – сякаш ги мамех или нещо подобно. Потръгна ни, но все пак трябваше да бъда внимателна. Много внимателна във възпитанието ѝ. Да бъда строга, много строга. Лула Ан трябваше да се научи как да се държи, да не вири глава и да не създава проблеми. Не ме интересува колко пъти си сменя името. Цветът е онзи кръст, който ще си носи винаги. Но той не е по моя вина. Не е по моя вина. Не е!

Брайд

Страх ме е. Нещо лошо се случва с мен. Имам чувството, че се стопявам. Не мога да ви го обясня, но знам кога започна. След като той каза:

– Ти не си жената, която искам.

– Не, не съм.

И до днес не знам защо го казах. Просто ми се изплъзна от устата. Но като чу дръзкия ми отговор, той ме стрелна с ненавистен поглед, преди да си обуе джинсите. После грабна ботушите и тениската и когато чух как се затръшна вратата, за миг се зачудих дали не просто слага край на глупавия ни спор, ами и на нас, на нашата връзка. Невъзможно. Всеки момент щях да чуя как се превърта ключът, как входната врата се отваря и затваря. Но не чух нищо през цялата нощ. Нищичко. Защо? Не съм достатъчно интересна? Или достатъчно хубава? Или нямам грам мозък в главата си? Върша неща, които той не одобрява? На сутринта се събудих бясна. Радвах се, че вече го няма, защото той явно ме използваше само защото имам пари. И за да спи с мен. Така се разярих, че ако ме бяхте видели, щяхте да си помислите, че съм прекарала тези шест

месеца с него в затворническа килия, без съд и присъда, а после съдията изведнъж е дал заден ход – спрял е делото или изобщо отказва да го гледа. Така или иначе, реших да не хленча и да не се тръшкам. Той каза нещо; аз се съгласих с него. Майната му. Освен това нашата връзка не беше чак толкова разтърсваща – дори умерено опасният секс, който си позволявах, не беше умопомрачаващ. Или поне нямаше нищо общо с онези снимки на две страници в модните списания, нали се сещате – двама влюбени стоят полуголи в приболя и изглеждат толкова разгорещени, направо яростни, и страстта ги заслепява като светкавица, а небето е притъмняло, за да изпъкне сиянието на кожата им. Обичам ги тези реклами. Но нашата връзка не можеше да се оприличи дори на старичък шлагер – мелодия с ритъм, който да те възбуди. Не беше дори като в захаросаните текстове на блусовете от трийсетте години: „Бейби, бейби, защо си такава към мен? Върша каквото ми кажеш, отивам където ме пратиш“. Нямам представа защо продължавах да търся тези сравнения със списанията и песните, но усетих приятен гъдел, когато накрая се спрях на „Искам да танцувам с някого“.

На другия ден валеше. Картечни откоси по стъклата, следвани от кристални струйки вода. Избягвах изкушението да надничам през прозореца към тротоара под апартамента. Освен това знаех какво има там – грозновати палми от двете страни на пътя, пейки в невзрачната малка градинка, редки или изобщо никакви пешеходци и късче море в далечината. Борех се с всяко желание той да се върне. Когато в душата ми се надигна едва доловима тръпка на копнеж, я отблъснах. Около обед отворих бутилка пино гриджо и се отпус-

нах на канапето, чиито велурени и копринени възглавнички бяха успокояващи като прегръдка. Почти. Защото трябва да призная, че той е красив мъж, дори съвършен, ако не се брои малкият белег на горната му устна и още един, по-грозен, на рамото – оранжево-червеникаво петно с опашка. Иначе е страхотен на вид. И аз не съм за изхвърляне, тъй че представете си как изглеждахме като двойка. След една-две чаши вино главата ми се замая и реших да звънна на приятелката ми Бруклин, да ѝ разкажа всичко. Как онези шест думи ме удариха по-жестоко от юмрук. „Ти не си жената, която искам.“ Как ме разтърсиха дотам, че се съгласих с тях. Колко глупаво. Но после размислих и не ѝ се обадох. Нямаше да ѝ кажа нищо ново. Просто той си тръгна, а аз не знам защо. Освен това в службата беше твърде напрегнато, за да товаря най-добрата си приятелка и колежка с клюки за поредната раздяла. Особено сега. Вече съм регионален мениджър, а това е като да си капитан, тъй че трябва да внимавам как се държа с екипажа. Нашата компания „Силвия и сие“ е малка козметична фирма, но започва да се налага и най-сетне да процъфтява, след като загърби старомодното си минало. През четирийсетте години се е наричала „Феерични корсети за изтънчени жени“, но със смяната на собствеността сменила и името си – първо на „Мода Силвия“, а после на „Силвия и сие“, преди да се устреми към върха с шест разкошни козметични серии, една от които е моя. Нарекох я „ХЕЙ, МОМИЧЕ: козметика за твоя собствен Златен век“. Тя е за девойки и жени с всякакъв тен – от абанос до лимонада и мляко. И това е мое, само мое – идеята, марката, кампанията.

Размърдах пръстите на краката си под копринената възглавничка, усмихнах се неволно на усмивката от червило по ръба на винената чаша и си помислих: „Какво ще кажеш за това, Лула Ан? Вярвала ли си някога, че ще станеш толкова секси, толкова успешна?“. Може би той искаше жена като нея. Но Лула Ан Брайдуел вече я няма, а и тя никога не е била жена. Лула Ан бях самата аз – шестнайсетгодишното момиче, което се отърва от онова глупаво селско име веднага щом напусна гимназията. Две години бях Ан Брайд, докато не се явих на конкурс за търговски агенти в „Силвия и сие“ и не ми хрумна да съкратя името си на Брайд, без каквото и да било преди или след тази впечатляваща сричка. Клиентите и колегите го харесват, но той го пренебрегваше. Най-често ме наричаше „бейби“. „Хей, бейби“; „Хайде, бейби“. И понякога „моето момиче“, с натъртване на *моето*. Един-единствен път ме нарече „жена“ – в деня, когато се разделихме.

Колкото повече намаляваше бялото вино, толкова по-убедено си мислех, че добре съм се отървала. Нямахме вече да се мотая с някакъв тайнствен мъж без видими източници на доход. Не му е чиста работата, мен ако питате, макар че той се засмя, когато го подкачих с въпроса как си прекарва времето, докато аз съм на работа: Мързелува ли? Скитосва ли? Или се среща с някоя? Твърдеше, че редовните му отскачания до центъра всеки съботен следобед не са нито посещения при полицейски надзорник, нито консултации с наркотерапевт. Но така и не ми каза какво са. Аз му се разкрих до най-дребни подробности; той не сподели нищичко, така че просто трябваше да си измислям разни работи като в телевизионните сериали: че е таен

агент с нова самоличност или адвокат, лишен от права. Както и да е. Пет пари не давах за тайните му.

Всъщност той си тръгна тъкмо навреме. След като напусна живота и апартамента ми, можех да се съсредоточа върху лансирането на „ХЕЙ, МОМИЧЕ“ и което бе също толкова важно, да удържа на обещанието, което си дадох много преди да го срещна. Точно за това спорехме вечерта, когато той каза: „Ти не си жената...“. Според календара за предсрочно освобождаване в сайта на Дирекцията на затворите излизаше, че сега е моментът. Планирах това пътуване от година и обмислях внимателно от какво се нуждае една токущо освободена затворничка: приготвих пет хиляди долара в брой, закупих ваучер на „Континентъл Еърлайнс“ за три хиляди и сложих един рекламен комплект „ХЕЙ, МОМИЧЕ“ в чисто нова торбичка на „Луи Вюитон“. Това щеше да ѝ осигури пътуване докъдето си поиска. Или поне щеше да я утеши; да ѝ помогне да забрави миналото си и да смекчи усещането за лош късмет, безнадеждност и скука. Е, може би не чак скука – затворът не е манастир. Той не разбираше защо толкова държа да отида и в крайна сметка избяга точно онази вечер, когато се скарахме заради обещанието ми. Навярно съм застрашила егото му, като се правех на самарянка и вършех нещо за друг, а не за него. Егоистично копеле. Не той, а аз плащах наема. И прислужницата. Когато ходехме по клубове и концерти, карахме моя красив ягуар или наемах кола. Купувах му хубави ризи – макар че той никога не ги носеше – и поемах цялото пазаруване. Освен това обещанието си е обещание, особено ако го даваш пред себе си.

Точно когато се обличах за пътуването, забелязах

първата странност. Окосмяването между краката ми бе изчезнало до последното косъмче. Не като обръснато или премахнато с кола маска, а напълно изтрито, сякаш изобщо не е съществувало. Така се стреснах, че плъзнах пръсти по косата си да видя дали не капе, но тя си бе гъста и жива както винаги. Алергия? Кожно заболяване може би? Разтревожих се, но нямах време за друго, освен да се безпокоя и да планирам посещение при дерматолог. Трябваше да потегля, за да стигна навреме.

Навярно някои хора харесват гледката около тази магистрала, но тя е толкова задръстена с ленти, отбивки, паралелни пътища, надлези, указателни табели и знаци, че сякаш те принуждава да четеш вестник, докато шофираш. Досадно е. Освен жълтите предупредителни светлини примигваха сребърни и златисти. Минах в най-дясната лента и намалих скоростта, защото от предишни пътувания знаех, че изходът към Нористаун може да се пропусне лесно, а поне на километър и половина около отклонението няма и следа от съществуването на затвора. Сигурно не искаха туристите да узнаят, че някоя от облагородените пустини, с които се слави Калифорния, всъщност е приютила престъпнички. Женският поправителен център „Декагон“, разположен малко преди Нористаун, се стопанисва от частна компания и местните жители буквално го обожават заради работата, която им осигурява: обслужване на посетителите, охрана, чиновници, кафенета, здравеопазване и най-вече строителство – ремонти на пътя и оградите, както и добавяне на нови и нови крила, за да поемат нарастващия поток от жестоки, безскрупулни жени, извършили кървави престъп-

ления. За радост на щата, и от престъпността има изгода.

При двете си предишни пътувания до „Декагон“ не се бях опитвала да вляза вътре под какъвто и да било претекст. Просто исках да видя къде тъй наречената „жена чудовище“ е излежала петнайсет години от своята двайсет и пет годишна присъда. Този път беше различно. Бяха я помилвали и според официалните съдебни известия София Хъксли щеше да излезе от затвора, където я пратих аз.

Сигурно ще си помислите, че след като „Декагон“ е създаден от едрия капитал, един ягуар няма да изглежда странно тук. Но сред паркираните до тротоара микробуси, стари тойоти и пикапи втора ръка моят изящен гълъбовосив автомобил със специален номер биеше на очи като изваден пистолет. И все пак той не бе чак толкова зловещ като белите лимузини, които съм виждала паркирани там – двигателите работят, а шофьорите се подпират на лъскавите калници. Кажете ми, на кого му трябва шофьорът да се спусне да му отвори вратата и час по-скоро да даде пълна газ? На някоя знаменита „мадам“, бързаща да се върне при дизайнерското спално бельо в своя изискан публичен дом за подбрана клиентела? Или може би на някоя малолетна проститутка, нямаща търпение да се прибере зад високите зидове на разкошен частен клуб, където ще може да отпразнува освобождаването си сред приятели, като смъкне пред тях омразното затворническо бельо. Е, няма да го смени с артикулите на „Силвия и сие“. Нашата продукция е секси, но не достатъчно скъпа. Както всички боклуци от занаята, малката по-влекана ще смята, че високата цена гарантира качест-

во. Ако знаеше само... Все пак може и да си купи искрящи сенки за очи или гланц за устни със златен прашец от серията „ХЕЙ, МОМИЧЕ“.

Днес няма лимузини, ако не се брои един линкълн. Преобладават раздрънкани тойоти и допотопни шевролети, возещи мълчаливи възрастни и капризни деца. На автобусната спирка един старец седи и се рови в кутия от царевични пръчици, за да обере последните трохи. Обут е с износени мокасини и чисто нови джинси. Бейзболното му каскетче и кафявото сако върху бялата риза отдалече си личат, че са от склад на Армията на спасението, но човекът се държи достойно, дори малко високомерно. Преметнал е крак върху крак и разглежда парченцата царевични пръчици така, сякаш са чепки подбрано грозде, откъснати специално за него от придворните градинари.

Часът е четири; вече не ѝ остава много. Но София Хъксли, известна още под номер 0071140, няма да бъде освободена във времето за свиждане. Точно в четири и половина остава само линкълнът, вероятно собственост на адвокат с куфарче от крокодилска кожа, пълно с документи, пари и цигари. Цигарите за клиентката, парите за свидетелите, документите, за да се преструва на много зает.

„Добре ли си, Лула Ан? – Гласът на прокурорката беше мек, окуражаващ, но аз едва я чувах. – Няма от какво да се боиш. Тя не може да те нарани.“

Не, не може и... по дяволите, ето я. Номер 0071140. Дори след петнайсет години няма как да я сбъркам, та макар и само заради ръста – поне метър и осемдесет. Не се е смалила. Помня как стърчеше над пристава, съдията, адвокатите и едва ли не над полицаите. Само

онова друго чудовище, мъжът ѝ, можеше да се мери с нея по ръст. Никой не се съмняваше, че тя е гнусен изрод, както я наричаха разтрепераните от ярост родители. „Погледнете очите ѝ“ – шепнеха те. И продължаваха да шепнат навсякъде: в съдебната зала, в дамската тоалетна, на пейките покрай стените на коридорите: „Студена е като змия“. „На двайсет? Как може едно двайсетгодишно момиче да се гаври така с деца?“ „Шегувате ли се? Само вижте тези очи. Стари са като света.“ „Горкото ми момченце никога няма да се съвземе.“ „Вещица.“ „Кучка.“

Сега очите са по-скоро заешки, отколкото змийски, но ръстът е същият. Много други неща са се променили. Сега е слаба като вейка. Бикини първи размер; сутиен с чашка А, дори той ще ѝ е голям. И със сигурност се нуждае от хидратиращ крем. Един лосион против бръчки и малко бронзов фон дьо тен ще придадат цвят на повехналата ѝ кожа.

Когато излизам от ягуара, нито се питам, нито ме вълнува дали ще ме разпознае. Просто пристъпвам към нея и подмятам:

– Да те откарам ли?

Тя ми хвърля бърз незаинтересован поглед и извърта очи към пътя.

– Не. Няма нужда.

Устните ѝ треперят. Някога бяха стегнати, твърди като наточен бръснач, готов да се впие в плътта на дете. Малко ботокс и малко пастелно червило без гланц биха ги смекчили, може би дори щяха да предразположат съдебните заседатели в нейна полза, само че тогава още я нямаше марката „ХЕЙ, МОМИЧЕ“.

Усмиввам ѝ се.